

Laki

julkisen talouden hoitamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Julkisen taloudenhoidon pitkän aikavälin tavoite

Julkisen taloudenhoidon tavoitteena on, että julkisyhteisöjen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on enintään 60 prosenttia ja pitkällä aikavälillä enintään 40 prosenttia. Julkisen talouden hoitamisen on edistettävä tavoitetta.

2 §

EU-lainsäädäntöön perustuva keskipitkän aikavälin suunnitelma

Valtioneuvosto laatii talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 mukaisen keskipitkän aikavälin suunnitelman viipymättä nimittämisen jälkeen. Luonnos keskipitkän aikavälin suunnitelmaksi sisällytetään hallitusohjelmaan.

3 §

Julkisen talouden hoitoa ohjaavien tavoitteiden asettaminen

Julkisen talouden hoitoa ohjataan valtioneuvoston asettamilla valtion- ja paikallishallinnon yhteenlaskettua nimellistä rahoitusasemaa koskevilla tavoitteilla. Vaalikauden neljän vuoden tavoite asetetaan vaalikauden alussa vaalikauden viimeiselle vuodelle. Ylivaalikautinen kahdeksan vuoden tavoite asetetaan vaalikauden puoliväliin mennessä keskimääräisenä rahoitusasemana tulevalle kahdeksan vuoden ajanjaksolle.

Valtioneuvoston on:

- 1) asetettava rahoitusasematavoitteet siten, että ne edistävät Euroopan unionin toiminnasta tehtyihin sopimuksiin liitettyssä pöytäkirjassa 12 mainittujen alijäämää ja velkaa koskevien viitearvojen noudattamista;
- 2) asetettava rahoitusasematavoitteet siten, että ne täyttävät vähintään 2 §:ssä mainitun suunnitelman mukaiset sitoumukset;
- 3) asetettava vaalikauden rahoitusasematavoite siten, että se edistää ylivaalikautisen rahoitusasematavoitteen saavuttamista; ja
- 4) asetettava ylivaalikautinen rahoitusasematavoite, ellei 1 tai 2 kohdassa edellytetä tätä vaativamman rahoitusasematavoitteen asettamista, siten, että julkisyhteisöjen velan suhteessa bruttokansantuotteeseen arvioidaan laskevan kahdeksan seuraavaa kalenterivuotta kattavan tarkastelujakson aikana kohti 1 §:ssä mainittua julkisen talouden pitkän aikavälin tavoitetta keskimäärin vähintään 0,75 prosenttiyksikköä vuosittain tai pysyvän tavoitetta pienempänä.

Valtioneuvosto asettaa vaalikauden alussa parlamentaarisen työryhmän valmistelemaan samalla vaalikaudella asetettavaa ylivaalikautista tavoitetta ja seuraavalla vaalikaudella asetettavaa vaalikauden tavoitetta.

Tämän pykälän 2 momentin 3 ja 4 kohdassa säädetyistä ehdoista voidaan poiketa väliaikaisesti poikkeuksellisissa kriisitilanteissa, joihin valtioneuvosto ei voi vaikuttaa ja joilla on merkittävä vaikutus julkiseen talouteen, edellyttäen, että poikkeaminen ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä pitkällä aikavälillä. Jäljempänä 7 §:ssä tarkoitettu finanssipolitiikan valvoja tekee arvion poikkeamiselle esitetyistä perusteluista, poikkeamisen kestosta ja suuruudesta sekä tämän vaikutuksesta julkisen talouden kestävyuteen.

4 §

Julkisen talouden suunnitelma ja valtion talousarvio

Valtioneuvosto laatii julkisen talouden suunnitelman vaalikaudeksi viipymättä 2 §:ssä mainitun suunnitelman laatimisen jälkeen. Suunnitelman tulee sisältää 3 §:ssä tarkoitettu vaalikauden rahoitusasematavoite sekä toimenpiteet sen saavuttamiseksi. Valtioneuvosto tarkistaa julkisen talouden suunnitelman vuosittain seuraavaksi neljäksi vuodeksi.

Edellä 3 §:ssä tarkoitettu ylivaalikautinen tavoite asetetaan vaalikauden puolivälissä laadittavassa julkisen talouden suunnitelman tarkistuksessa.

Vaalikauden rahoitusasematavoite ja julkisen talouden suunnitelma otetaan huomioon valtion talousarvion valmistelussa.

5 §

Valtioneuvoston arvio julkisen talouden hoitoa vaalikaudella ohjaavan tavoitteen saavuttamisesta

Valtioneuvosto laatii kokonaisarvion 3 §:n nojalla asettamansa vaalikauden rahoitusasematavoitteen saavuttamisesta vähintään julkisen talouden suunnitelman vuosittaisen tarkistuksen ja valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä.

Valtioneuvosto ryhtyy tarpeellisiksi katsomiinsa julkisen talouden vakautta ja kestävyyttä korjaaviin toimenpiteisiin, jos kokonaisarvion mukaan vaalikauden rahoitusasematavoitetta tulnaisiin rikkomaan tai koko julkisen talouden kuluvan tai seuraavan vuoden arvioitu nimellinen rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on heikompi kuin -2,5 prosenttia taikka jos Euroopan unionin komissio tai neuvosto on jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen monenvälisen valvonnan yhteydessä arvioinut olevan olemassa riski, että Suomi poikkeaa neuvoston Suomelle 2 §:ssä tarkoitetun asetuksen nojalla hyväksymästä nettomenopolusta.

6 §

Korjausmekanismi

Jäljempänä 7 §:ssä tarkoitettu finanssipolitiikan valvoja laatii ja julkistaa säännöllisesti kokonaisarvion julkista taloutta vaalikaudella ohjaavan rahoitusasematavoitteen saavuttamisesta. Arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti, onko valtioneuvosto tehnyt julkisen talouden suunnitelmassa yksilöidyt tai niitä julkistaloudelliselta vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ja onko koko julkisen talouden kuluvan tai seuraavan vuoden arvioitu nimellinen rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen heikompi kuin -2,5 prosenttia. Jos finanssipolitiikan valvoja katsoo laatimansa kokonaisarvion perusteella, että rahoitusasematavoitetta ei saavuteta eikä tavoitteesta poikkeamiseen ole hyväksyttäviä

perusteita, valvoja esittää valtioneuvostolle arvion tarvittavien korjaavien toimenpiteiden mittaluokasta ja aikataulusta.

Jos valtioneuvosto ei ryhdy finanssipolitiikan valvojan 1 momentin nojalla esittämiin toimenpiteisiin, valtioneuvoston tulee julkisesti perustella menettelynsä kahden kuukauden kuluessa finanssipolitiikan valvojan arvion antamisesta.

Jos Euroopan unionin neuvosto on tehnyt Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisen Suomea koskevan päätöksen liiallisesta alijäämästä, valtioneuvoston tulee ryhtyä artiklan 7 kohdan nojalla Suomelle annettujen suositusten mukaisiin tai niitä julkistaloudellisilta vaikutuksiltaan vastaaviin toimenpiteisiin suositusten mukaisessa määräajassa sekä antaa asiasta eduskunnalle selonteko. Selonteon tulee sisältää selostus tarvittavista lainsäädäntö- ja muista toimenpiteistä.

Jos Euroopan unionin neuvosto on tehnyt Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 9 kohdan mukaisen Suomea koskevan päätöksen tai ryhtynyt artiklan 11 kohdan mukaisiin toimenpiteisiin, valtioneuvoston tulee antaa tiedonanto tarvittavista lisätoimista.

7 §

Valvonta ja toimenpiteet valvontakannanottojen johdosta

Tämän lain noudattamista valvoo talouspolitiikan arviointineuvosto. Talouspolitiikan arviointineuvostosta säädetään siitä annetussa laissa (/).

Jos valtioneuvosto ei ryhdy talouspolitiikan arviointineuvoston siitä annetun lain 1 §:n 2 momentin 1, 3, 4 tai 6 kohtien nojalla esittämiin toimenpiteisiin, valtioneuvoston tulee julkisesti perustella menettelynsä kahden kuukauden kuluessa finanssipolitiikan valvojan arvion antamisesta.

8 §

Valtiovarainministeriön ennustetoiminta

Valtiovarainministeriössä ennustetoiminnasta vastaavan osaston päällikkö ratkaisee itsenäisesti esittelystä asiat, jotka koskevat valtion talousarvioesityksen ja julkisen talouden suunnittelun perustana olevia makrotalouden kehitystä koskevia ennusteita.

9 §

Asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää valtioneuvoston tekemässä julkisen talouden monivuotisessa suunnittelussa käytettävien julkisen talouden ja sen alasektoreiden tuloja, menoja, alijäämää, velkaa ja muita vastaavia seikkoja koskevien finanssipoliittisten tavoitteiden asettamisesta, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisen arvioinnissa käytettävistä ennuste-, tilasto- ja muista tiedoista sekä tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeellisten valtioneuvoston toimenpiteiden suunnittelusta.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026. Sen 3 §:n 2 momentin 3 kohta, 5 §:n 2 momentin säännös, jonka mukaan valtioneuvosto ryhtyy tarpeellisiksi katsomiinsa julkisen talouden vakautta ja kestävyyttä korjaaviin toimenpiteisiin, jos koko julkisen talouden kuluvalle

tai tulevalle vuodelle arvioitu nimellinen rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on heikompi kuin -2,5 prosenttia, ja 6 §:n 2 momentin toisen virkkeen säännös, jonka mukaan finanssipolitiikan valvoja ottaa arvioinnissaan huomioon erityisesti, onko koko julkisen talouden kuluvalle tai tulevalle vuodelle arvioitu nimellinen rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen heikompi kuin -2,5 prosenttia, tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2031. Lain 3 §:n 2 momentin 4 kohta tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2033.

Lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu ylivaalikautinen tavoite asetetaan ensimmäisen kerran vaalikauden 2027 ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2027—2033.

Helsingissä 30.12.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Valtiovarainministeri Riikka Purra